

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001384

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 01-04-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сідельник Наталія Юріївна

2. Nataliia Y. Sidelnyk

Кваліфікація: д.філософ

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 072

Назва наукової спеціальності: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Гроші, фінанси і кредит

Дата захисту: 21-07-2023

Спеціальність за освітою: 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 1626

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 72.15.63, 06.73.65

Тема дисертації:

1. Розвиток страхування в контексті інноваційних соціально-економічних трансформацій
2. Development of insurance in the context of innovative socio-economic transformations

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена вирішенню актуальної наукової задачі удосконалення теоретико-методичних засад розвитку страхування в умовах інноваційних соціально-економічних трансформацій. Бібліометричний аналіз наукових публікацій з питань страхування та страхових технологій і інновацій, реалізований за допомогою інструментарію VOSviewer v. 1.6.10 та Scopus Citation Overview tool, засвідчив, що протягом 1980–2021 рр. центром уваги серед науковців виступали поняття, які стосувалися трансформації страхування під впливом процесів діджиталізації. Проведений аналіз основних трендів розвитку страхування засвідчив, що станом на кінець 2021 року сукупна кількість страхових компаній із Life та Non-Life страхування значно скоротилась у порівнянні до 2017 року. При цьому обсяги чистих страхових премій та виплат Life і Non-Life страхування протягом 2017–2021 років зросли. Проаналізовано рейтинги страхових компаній України у 2021 році у розрізі всіх груп страхування. Досліджено показники динаміки обсягу чистих страхових премій на ринку страхування Life, Non-Life та перестраховування України, що дозволило виявити флуктуаційний характер без чітко вираженого тренду зміни обсягів страхових премій і страхових виплат.

Розроблено методичний підхід, що базується на методах описової статистики, динамічного, регресійного та кореляційного аналізів, який дозволив формалізувати функціональні залежності між індикаторами розвитку страхового ринку десяти країн ОЕСР, обраних за принципами організації національних моделей функціонування страхового ринку. Розраховано інтегральний індикатор розвитку страхового ринку країн ОЕСР протягом 2010–2020 років за допомогою адитивно-мультиплікативної згортки шести показників страхування з урахуванням їх вагових коефіцієнтів, визначених на основі факторного аналізу. Розроблено інтегральний індикатор соціального розвитку шляхом мультиплікативної згортки таких показників, як: квінтильний коефіцієнт фондів, відсоток сукупних споживчих витрати домогосподарств, частка доходів від підприємницької діяльності та самозайнятості в сукупних ресурсах домогосподарств, державні витрати на соціальний захист та соціальне забезпечення населення, темпи зростання/зниження номінальної заробітної плати до попереднього року. Враховуючи розраховані значення інтегрального індикатора, за допомогою векторного авторегресійного моделювання досліджено часові лаги, протягом яких на цей індикатор здійснюють суттєвий вплив зміни у розвитку страхування життя, ризикового страхування та перестраховування. Розроблено модель ідентифікації впливу агрострахування на рівень розвитку аграрної галузі та продовольчої безпеки на основі структурного моделювання, що дозволяє визначати напрямки подальшого розвитку агрострахування в Україні та оптимальні механізми системи державної підтримки аграріїв й системи адміністрування усього агрострахового ринку. Доведено, що зростання рівня розвитку страхування аграрних ризиків на 100% призводить до зростання індикаторів розвитку аграрної галузі на 30,8%, а збільшення на 100% рівня розвитку аграрної галузі спричиняє зростання рівня продовольчої безпеки на 45,6%. Запропоновано визначати композитний індикатор потенціалу розвитку кіберстрахування шляхом нелінійної згортки (матричний підхід за методом Портера) таких показників як частка організацій, які зазнали принаймні однієї успішної кібератаки, частка організацій, які зазнали шість та більше успішних кібератак, частка респондентів, які вважають, що успішна кібератака на їх організацію протягом наступних 12 місяців буде «вірогідною», частка респондентів, які вважають, що успішна кібератака на їх організацію протягом наступних 12 місяців буде «дуже вірогідною», індекс загрози, що відображає загальну стурбованість щодо кібератак, індекс занепокоєння безпекою, частка організацій із зростаючим бюджетом безпеки, частка організацій, які відчувають нестачу кваліфікованого персоналу з IT-безпеки, частка організацій, уражених програмами-вимагачами, вартість викрадених або скомпрометованих облікових даних. Визначений композитний індикатор узагальнює експертні думки та очікування представників бізнесу з різних країн світу та характеризує, чи існують в світі передумови для зміцнення потенціалу розвитку кіберстрахування. Співставлення динаміки розрахованих значень цього індексу з динамікою валових премій з кіберстрахування створює аналітичне підґрунтя для аналізу проблем та перспектив розвитку страхування в умовах нових кіберзагроз.

2. The dissertation work is devoted to solving the actual scientific problem of improving the theoretical and methodological foundations of the functioning of insurance in the conditions of innovative socio-economic transformations. The analysis of the main trends in the development of insurance proved that as of the end of 2021, the total number of insurance companies with Life and Non Life insurance has significantly decreased compared to 2017. At the same time, the volumes of net insurance premiums and payments of Life and Non-Life insurance increased during 2017–2021. The ratings of insurance companies in Ukraine in 2021 were analyzed across all insurance groups. The indicators of the dynamics of the volume of net insurance premiums on the market of Life, Non-Life insurance, and reinsurance of Ukraine were studied, which made it possible to reveal a fluctuating nature without a clearly expressed trend of changes in the volume of insurance premiums and insurance payments. A methodological approach based on the methods of descriptive statistics, dynamic, regression, and correlation analysis was developed, which made it possible to formalize the functional dependencies between the indicators of the development of the insurance market of ten OECD countries, selected according to the principles of organizing national models of the functioning of the insurance market. An integral indicator of the development of the insurance market of the OECD countries during 2010–2020 was calculated using the additive-multiplicative convolution of six insurance indicators, taking into account their weighting factors determined based on factor

analysis. The integral indicator of the development of the insurance market of the OECD countries during 2018–2020 showed positive dynamics. Compared to 2017, the indicator's value increased by more than 42%. However, in 2010, 2013, and 2015, the indicator's value decreased to a minimum level. An integral indicator of social development was developed by multiplicative convolution of such indicators as: the quintile ratio of funds, the percentage of aggregate consumer spending of households, the share of income from entrepreneurial activity and self-employment in the aggregate resources of households, state expenditures on social protection and social security of the population, rates of growth/decrease of nominal wages until the previous year. A model for identifying the impact of agricultural insurance on the level of development of the agricultural industry and food security has been developed based on structural modeling, which allows determining the directions of further development of agricultural insurance in Ukraine and the optimal mechanisms of the state support system for farmers and the system of administration of the entire agricultural insurance market. It has been proven that a 100% increase in the level of agricultural risk insurance development leads to a 30.8% increase in agricultural development indicators, and a 100% increase in the level of agricultural development causes a 45.6% increase in the level of food security. The paper analyzed the main trends in the development of insurance innovations, which made it possible to deepen the theoretical foundations of the study of the connection between insurance innovations, insurance technologies, other technology, and cyberbanking. During the simulation of the influence of the level of innovativeness of countries on the development of insurance, a methodological toolkit was developed that comprehensively combines the use of the Breusch–Pagan and Hausman tests, the method of principal components, and panel multivariate regression modeling with random effects. As a result, five-panel multivariate regression models were built, which made it possible to formalize functional dependencies between the innovation level and insurance development in Eastern and Central Europe and Asia. The defined composite indicator summarizes expert opinions and expectations of business representatives from different countries of the world and characterizes whether there are prerequisites for strengthening the potential of cyber insurance development in the world. Comparison of the dynamics of the calculated values of this index with the dynamics of gross cyber insurance premiums creates an analytical basis for the analysis of problems and prospects for the development of insurance in the conditions of new cyber threats.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Сідельник Н.Ю., Діденко І.В., Васильєва Т.А. Теоретичні аспекти страхування трудових мігрантів. Реформування системи освіти для запобігання трудовій міграції / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С. В. Леонова та канд. екон. наук, доц. В. В. Боженко. Суми : Сумський державний університет, 2021. С.208–216
- Васильєва Т.А., Діденко І.В., Сідельник Н.Ю., Єфіменко А.Ю. Аналіз тенденцій розвитку страхових інновацій. Вісник СумДУ. Серія Економіка. 2022. 4, 267–273.
- Vasylieva T., Didenko I., Sidelnyk N., Yefimenko A., Bozhenko V. Assessment of society's readiness for modern challenges of the insurance market. Mechanism of Economic Regulation. 2022. 3/4, P. 38–42.
- Kuzior, A., Krawczyk, D., Didenko, I., Sidelnyk, N., & Vasylieva, T. Interaction between health insurance, household income, and public health financing in Ukraine. Problems and Perspectives in Management. 2022. 20(4), 436–450.

- Sidelnyk, N. Analysis of key indicators of the insurance market of Western Europe. SocioEconomic Challenges. 2021. 5(3), 116-125

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Леонов Сергій Вячеславович

2. Serhii Leonov

Кваліфікація: д. е. н., професор

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5639-3008

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кубатко Олександр Васильович

2. Oleksandr Kubatko

Кваліфікація: д. е. н., доцент

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6396-5772

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткаченко Наталія Володимирівна
2. Nataliia Tkachenko

Кваліфікація: д.н, директор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6312-4586

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Полчанов Андрій Юрійович
2. Andrii Polchanov

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6019-9275

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний університет "Житомирська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05407870

Місцезнаходження: вул. Чуднівська, буд. 103, Житомир, Житомирський р-н., 10005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пахненко Олена Михайлівна
2. Olena M. Pakhnenko

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4703-4078

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Журавка Олена Сергіївна

2. Olena Zhuravka

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1548-1674

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Журавка Федір Олександрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Журавка Федір Олександрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Бойко Антон Олександрович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна